

DECIZIE

14 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță

examinând recursul declarat de reprezentantul lui Strijalov Iuri, avocatul Canja Alexandru, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de reprezentantul băncii comerciale „Banca Comercială Română”, societate pe acțiuni, avocatul Zama Vitalie împotriva lui Strijalov Iuri cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă

La 13 mai 2016 reprezentantul băncii comerciale „Banca Comercială Română”, societate pe acțiuni (în continuare – BC „Banca Comercială Română” SA), avocatul Zama Vitalie a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Strijalov Iuri cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 12 decembrie 2016 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de BC „Banca Comercială Română” SA împotriva lui Strijalov Iuri cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de întârziere, s-a încasat de la Strijalov Iuri în beneficiul BC „Banca Comercială Română” SA datoria în sumă de 1361300,56 de lei, dobânda în mărime de 334201,35 de lei, cheltuieli de judecată în sumă de 50000 de lei, cheltuieli pentru citare și executare în mărime de 4000 de lei, iar în total suma de 1752101,91 de lei.

La 09 ianuarie 2017 reprezentantul lui Strijalov Iuri, avocatul Canja Alexandru a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 12 decembrie 2016.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017 nu s-a dat curs apelului declarat de reprezentantul lui Strijalov Iuri, avocatul Canja Alexandru. S-a comunicat apelantului și reprezentantului său despre necesitatea lichidării neajunsurilor statuate în încheiere și anume: prezentarea cererii de apel motivate, precum și achitarea taxei de stat în mărime de 18750 de lei, acordându-le termen pînă la 28 martie 2017, ora 16.00. S-a explicat apelantului și reprezentantului său că în cazul în care nu vor lichida

neajunsurile menționate în termenul indicat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare. S-a stabilit pentru 28 martie 2017, ora 16.00, ședința de soluționare a chestiunii privind punerea pe rol a cererii de apel declarată de avocatul Canja Alexandru în interesele lui Strijalov Iuri.

În cadrul ședinței de judecată din 28 martie 2017, reprezentantul lui Strijalov Iuri, avocatul Canja Alexandru a înaintat cerere de apel motivată, solicitând scutirea parțială de la plata taxei de stat, prezentând în acest sens ordinul de încasare a numerarului din 16 martie 2017 în sumă de 5000 de lei, taxa de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017 nu s-a dat curs apelului declarat de reprezentantul lui Strijalov Iuri, avocatul Canja Alexandru. S-a acordat apelantului și reprezentantului său termen pentru lichidarea neajunsurilor indicate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017 – prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 13750 de lei. S-a explicat părților că în cazul în care nu vor prezenta în adresa Curții de Apel Chișinău cererea de apel motivată pînă la 15 aprilie 2017, aceasta nu va fi considerată ca depusă, fiind restituită fără examinare alăturat cu actele anexate. S-a stabilit pentru 23 mai 2017, ora 12.00, ședința de soluționare a chestiunii privind punerea pe rol a apelului declarat de avocatul Canja Alexandru în interesele lui Strijalov Iuri.

La 03 aprilie 2017 reprezentantul lui Strijalov Iuri, avocatul Canja Alexandru a depus cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii în partea respingerii scutirii parțiale a recurentului de la plata taxei de stat cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărîri de scutire parțială a acestuia de la plata taxei de stat cu transmiterea spre examinare a apelului.

În argumentarea recursului a invocat că, instanța de apel nu a examinat obiectiv circumstanțele invocate în cererea de scutire de la plata taxei de stat și motivele certe de imposibilitate a recurentului de a achita integral taxa de stat,

Susține că, recurentul are la întreținere 2 copii minori, soția nu este încadrată în câmpul muncii, avînd un salariu lunar de 3000 de lei, iar obligarea achitării integrale a taxei de stat îi va crea dificultăți să-și întrețină familia.

Menționează că, prin ordonanța Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale s-a constatat că Strijalov Iuri nu a prezentat acte pentru obținerea creditului și nu a obținut nici o sumă bănească, iar actele care au stat la baza dobîndirii creditului pe numele ultimului, au fost confecționate de Isaev Andrei, Dragomir Zinaida precum și alte persoane, la fel și actele prezentate instituției bancare au fost prezentate de Isaev Andrei și Cecoi Vladimir, dar nu de recurent.

Consideră că, circumstanțele respective denotă imposibilitatea achitării integrale a taxei de stat, iar prin încheierea recurată i-a fost îngădit dreptul de acces liber la justiție, deși a achitat parțial taxa de stat în sumă de 5000 de lei, ceea ce reprezintă mai mult de 50% din salariul de bază al recurentului, referindu-se la jurisprudența CEDO din hotărîrea Clionov contra Republicii Moldova.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de reprezentantul lui Strijalov Iuri, avocatul Canja Alexandru urmează a fi admis pentru următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul consideră recursul ca fiind declarat în termen, având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel datează cu 28 martie 2017 (f.d. 138-141), iar cererea de recurs a fost depusă la 03 aprilie 2017, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe cererea de recurs (f.d. 143-145).

În continuare, instanța de recurs se va expune asupra legalității și temeiniciei încheierii instanței de apel în partea respingerii cererii de scutire de la plata taxei de stat a lui Strijalov Iuri, reieșind din dispozițiile art. 442 alin.(1) din Codul de procedură civilă cu privire la limitele judecării recursului.

Potrivit art. 85 alin.(4) din Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

În conformitate cu art. 4 alin. (1) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din sensul acestor norme de drept rezultă, că instanța de judecată, în vederea neîngrădirii dreptului părților privind accesul liber la justiție, la cerere, poate scuti persoana fizică sau juridică de plata taxei de stat, în urma justificării situației materiale a acesteia. Scutirea poate fi totală sau parțială, apreciindu-se în dependență de cerere și de dovezile prezentate.

În cererea de scutire a persoanei fizice se vor expune circumstanțele care justifică solicitarea și vor fi anexate actele confirmative ale acestor circumstanțe (avizul Comisiei pentru protecție socială, certificat despre mărimea salariului, pensiei sau a altor venituri; existența la întreținere a copiilor minori sau a altor persoane, dovada lipsei conturilor bancare etc.).

Colegiul relevă că, accesul liber la justiție este o parte componentă incipientă a dreptului la un proces echitabil, consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și presupune posibilitatea oricărei persoane de a se adresa direct și nemijlocit la o instanță de judecată, pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime. Este unanim acceptat că dreptul de acces la justiție nu poate fi un drept absolut, ci unul care poate implica limitări, cât timp acestea sunt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit.

Instanța de recurs menționează că, taxa de stat nu este un impediment al accesului liber la justiție, atît timp cît statul asigură aplicarea eficientă și uniformă a prevederilor normative referitoare la cuantumul taxei de stat, la scutirile de taxa de stat dispuse din oficiu ori la solicitarea persoanei interesate. Dreptul de acces la un tribunal consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, ceea ce determină instanța de judecată de a supune adresarea oricărei persoane în justiție cu o restricție pecuniară clară și concretă, evidențiind-o în

conținutul încheierii de contestare a neajunsurilor la adresarea cu un instrument de atac, urmărind scopul de respectare a echilibrului între necesitatea asigurării bunei administrări în justiție și proporționalitatea unei astfel de restricții.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a accentuat în argumentarea soluției în cauza *Clionov contra Moldovei* (Cererea nr. 13229/04), că Curtea Supremă de Justiție s-a bazat pe prevederile legislației când a refuzat să examineze recursul reclamantului, și anume omisiunea acestuia de a plăti taxa de stat. Prin urmare, Curtea trebuie să examineze dacă, atunci când a respins cererea reclamantului de a-l scuti de plata taxei de stat, Curtea Supremă de Justiție a luat în considerație circumstanțele specifice ale cauzei sale, în primul rând, capacitatea acestuia de plată (§17).

Din perspectiva celor menționate supra, Colegiul reține că, instanța de apel eronat a respins scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel înaintate de reprezentantul lui Strijalov Iuri, avocatul Canja Alexandru, avînd în vedere că recurentul în suportul solicitării vizate a prezentat probe concludente ce confirmă starea financiară precară a lui Strijalov Iuri.

În susținerea poziției respective, instanța de recurs reține că potrivit copiilor certificatelor de naștere pe numele copiilor recurentului seria NA-VI nr.2381225 din 12 aprilie 2016 și seria NA-V nr.0936781 din 12 aprilie 2005 (f.d.128-129), certifică faptul că recurentul are la întreținere 2 copii minori, iar certificatul cu nr. 0203 din 02 martie 2017 (f.d.130), precum și carnetul de muncă (f.d.131) denotă că Strijalov Iuri este angajat în câmpul muncii în funcție de manager pe vânzări la SRL „Brand Leasing”, cu un salariu lunar de 3000 de lei.

Deși instanța de apel menționează că Strijalov Iuri a achitat parțial taxa de stat în mărime de 5000 de lei, fapt confirmat prin ordinul de încasare a numerarului nr.GLKV-5100 din 16 martie 2017 (f.d.122a), nu dă o apreciere justă a probelor enumerate prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă.

Astfel, instanța de recurs reține că, impunerea achitării depline a taxei de stat în sumă de 18750 de lei, ar fi o povară pentru Strijalov Iuri ce ar crea dificultăți acestuia la întreținerea familiei, precum și a gospodăriei sale, în situația în care acesta are la întreținere 2 copii minori și un salariu de 3000 de lei lunar.

Mai mult ca atît, probele prezentate de recurent în sprijinul solicitării cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat confirmă starea financiară precară a sa, deoarece taxa de stat achitată parțială de recurent în sumă de 5000 de lei, în raport cu salariul acestuia de 3000 de lei, reprezintă o sumă ce depășește salariul lunar al ultimului de 1,5 ori, iar plata integrală a taxei de stat în mărime de 18750 de lei este o sumă impunătoare.

Prin urmare, instanța de apel la examinarea cererii de scutire de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel înaintate de reprezentantul lui Strijalov Iuri, avocatul Canja Alexandru nu a luat în considerare circumstanțele specifice ale cauzei respective, în primul rând, capacitatea de plată a lui Strijalov Iurie, ceea ce în rezultat a dus la emiterea unei încheieri cu aprecierea superficială a circumstanțelor importante ale cauzei.

În concluzie, Colegiul consideră că recurentul Strijalov Iuri necesită să fie scutit parțial de la achitarea taxei de stat pentru declararea apelului în mărime de 13750 de lei.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017 a fost emisă cu aprecierea superficială a

circumstanțelor importante ale cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de reprezentantul lui Strijalov Iuri, avocatul Canja Alexandru, a casa integral încheierea instanței de apel și a emite o nouă hotărîre sub formă de încheiere de admitere a cererii lui Strijalov Iuri și reprezentantul său, avocatul Canja Alexandru de scutire parțială a lui Strijalov Iuri de la plata taxei de stat în mărime de 13750 de lei.

În conformitate cu art. 427 lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se admite recursul declarat de reprezentantul lui Strijalov Iurie, avocatul Canja Alexandru.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de reprezentantul băncii comerciale „Banca Comercială Română”, societate pe acțiuni, avocatul Zama Vitalie împotriva lui Strijalov Iuri cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată în partea respingerii cererii apelantului Strijalov Iuri și reprezentantul său, avocatul Canja Alexandru cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat și se emite o nouă hotărîre sub formă de încheiere prin care:

Se admite cererea lui Strijalov Iuri și a reprezentantului său, avocatul Canja Alexandru cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat pentru declararea apelului.

Se scutește parțial Strijalov Iuri de la plata a taxei de stat pentru declararea apelului în sumă de 13750 de lei.

Se remite cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de reprezentantul băncii comerciale „Banca Comercială Română”, societate pe acțiuni, avocatul Zama Vitalie împotriva lui Strijalov Iuri cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată în Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea apelului.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță